

**Základní škola a Mateřská škola Úsov
Školní 187**

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/21**

Základní škola a Mateřská škola Úsov, Školní 187, 789 73 Úsov

Ředitel školy: **Ing. David Kalousek**
zsusov@email.cz

Školní metodik prevence: **Mgr. Jindra Pochožajová**
jindriska.pochozajova@seznam.cz

Výchovný poradce: **Mgr. Iveta Václavíková**
iveta.vaclavikova@seznam.cz

Počet žáků celkem: 133

Počet žáků na 1. stupni: 74

Počet žáků na 2. stupni: 59

V počtu žáků je naše škola úplnou spádovou školou venkovského typu s více než osmdesátiletou historií.
Specifickými problémy, se kterými se naše škola potýká, jsou problémy související se zásadami slušného chování, bezpečností a ochranou zdraví žáků a užíváním návykových látek.

Krátkodobé cíle Minimálního preventivního programu

1.Podceňování rizik v silniční dopravě

Ukazatele dosažení cíle: žáci se chovají bezpečně v silniční dopravě
Specifická prevence: program Proto pozor, proto bacha 5. třída
Výuka na dopravním hřišti v Mohelnici 4., 5. třída
Dopravní soutěž 5. – 9. třída

2.Vulgární vyjadřování

Ukazatele dosažení cíle: žáci se budou vyjadřovat slušně

3.Experimentování a užívání drog, škodlivých a návykových látek, především kouření a alkohol

Ukazatele dosažení cíle: žáci nebudou užívat drogy, škodlivé a návykové látky

4.Zásady slušného chování, především zdravení všech učitelů a pracovníků školy a na veřejnosti, plýtvání potravinami

Ukazatele cíle: žáci budou dodržovat zásady slušného chování ve škole i na veřejnosti
při prvním setkání budou zdravít všechny zaměstnance školy, budou zdravít i na veřejnosti
žáci nebudou plýtvat potravinami (svačiny, obědy ve školní jídelně)

5.Zdravý životní styl

Ukazatele cíle: žáci budou dodržovat co nejvíce zásady zdravé výživy
Specifická prevence: projekt Ovoce do škol 1. – 9. třída
Mléko do škol 1. – 9. třída

6.Vztahy mezi spolužáky v rámci třídního kolektivu i mimo něj

Ukazatele cíle: žáci budou tolerantní a ohleduplní vůči spolužákům ve třídě i vůči žákům z ostatních tříd
Specifická prevence: Den Země celoškolní akce
zájmové kroužky
pěvecký sbor Sovička
Den dětí celoškolní akce

7.Šikana

Ukazatele cíle:	žáci se budou k sobě chovat tolerantně a ohleduplně, nebudou vyhledávat mezi spolužáky osoby, které by se mohly stát obětí šikany	
Specifická prevence:	Den Země zájmové kroužky pěvecký sbor Sovička Den dětí	celoškolní akce celoškolní akce

8.Bezpečnost a ochrana zdraví svého a svých spolužáků

Ukazatele cíle:	žáci se budou chovat tak, aby svým jednáním nenarušili své zdraví a ani zdraví svých spolužáků	
Specifická prevence:	program Proto pozor, proto bacha nácvik evakuace	5. třída celoškolní akce

9.Rasismus

Ukazatele cíle:	žáci budou respektovat pravidla vzájemného soužití
-----------------	--

10.Zlepšení informovanosti a spolupráce s rodiči

Ukazatele cíle:	co největší informovanost rodičů o dění školy, co největší spolupráce mezi rodiči a školou	
Specifická prevence:	třídní schůzky www stránky školy spolupráce s Radou rodičů dětem při ZŠ Úsov	

10_Zajištění možnosti zapůjčení zařízení (tablet, notebook) pro případ distanční výuky a tím umožnit všem žákům možnost rovnocenného vzdělání v době distanční výuky

Ukazatele cíle:	umožnit žákům možnost zapůjčení školních tabletů a notebooků v období uzavření škol v průběhu školního roku
-----------------	---

Skladba aktivit Minimálního preventivního programu pro jednotlivé skupiny

1.Pedagogové

Cílem je pokusit se zajistit v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků proškolení vybraných pedagogů z pohledu stanovených krátkodobých cílů Minimálního preventivního programu.

2.Žáci

Strategie a metody

Pedagogická diagnostika

Učitelé věnují pozornost žákům, registrují signály o možném problému žáka a hledají příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracují s rodiči a výchovným poradcem, který se

zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Pokud je situace vážná, spolupracují s odbornými institucemi.

Vztah učitel-žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor a potřeby. Učitel se o žáky zajímá, podněcuje je k rozhovoru. Všímá si chování a vztahů i mimo školu. Reaguje na změny v chování žáka. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou. Při řešení problému je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodiči, širší rodinou a ostatními pedagogy. Po nalezení společného postupu dochází k jednotné podpoře žáka.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče mají možnost navštívit také vyučování, aby tak lépe poznali potřeby svých dětí ve škole. Škola má zřízené internetové stránky, kde informuje o aktivitách a průběhu školního roku.

Individualizované hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly a pozitivní vztah k okolnímu světu.

Skupinová práce

Žáci během vyučování spolupracují ve skupinách, ve dvojicích. Učitel věnuje pozornost spolupráci všech členů skupiny, podporuje naslouchání, odpovědnost žáka za řešení úkolu, vede žáky k diskusi, k vyjádření svých názorů, respektování názoru druhých a učí je vhodně reagovat na kritiku. Pokud to situace dovoluje, může využít komunitní kruh, ve kterém má každý právo vyjádřit své pocity, radosti, obavy, kritiku, podněty k životu třídy.

Projektové vyučování a celoškolní akce

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci žáků ve třídě. Celoškolní akce podporují spolupráci žáků napříč ročníky. Žáci se vzájemně poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími žáky. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Výchovná opatření

Dojde-li k porušení některého z bodů Minimálního preventivního programu, následuje výchovné opatření dle Pravidel pro hodnocení výsledků žáků.

Podle Krajského plánu primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019-22 bude kladen důraz na:

- a) práci třídního učitele, realizaci třídnických hodin
- b) realizaci primární prevence, která by měla být zaměřena na rozvoj životních dovedností a pozitivních postojů žáků
- c) prevenci kouření cigaret a marihuany, záškoláctví, projevů agresivity a netolerance, rizikového chování v kyberprostoru.

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

První stupeň

Drakiáda
Plavecký výcvik
Dopravní hřiště
Jablíčkový den
Halloween
Výtvarná soutěž Čert a Mikuláš
Příprava vánoční výzdoby a dárků
Mikulášské zpívání
Vánoční besídka a zpívání na schodech
Recitační soutěže
Návštěva Mateřské školky v 1. třídě
Jarní vycházky
Čarodějnice
Den Země
Recitační soutěž
Návštěva městské knihovny, beseda o knize, výstavka knih
Výstavka výtvarných prací na téma Maminka
Výlety

Druhý stupeň

Model sluneční soustavy– Z-6.tř.
Vánoce v cizích zemích -Z-6.tř.
Turistická mapa, azimut-Z-6.tř.
Biosférické oblasti – Z-6.tř.
Národní parky ČR – Z-9.tř.
Památky UNESCO – Z-9.tř.
Vítejte v České republice -Z-9.tř.
Sestavení takové trasy pro cestovní kancelář, kterou bych chtěl/a absolvovat-Z-8.tř.
Ptáci kolem nás – Př-7.tř.
Méně známé druhy savců-referáty – Př-7.tř.
Orgány pod mikroskopem-projekt, přednáška – Př-8.tř.
New York očima turisty-projekt, přednáška-Z-7.tř.
Ochutnej Mexiko-Z-7.tř.
Projekt Hmyz kolem nás – Př-6.tř.
Vycházka do přírody-pozorování a odchyt hmyzu-Př-6.tř.
Projekt Krása nerostů – Př-9.tř.

Projekt Horniny kolem nás-Př-9.tř.
Projekt Svatba-Ov-6.třída
Soutěž ve skládání organických vzorců – Ch-9.tř.

Celoškolní akce

Zájmové kroužky vedené DDM Mohelnice
Školní výlety
Vánoční besídky
Den Země
Charitativní diskotéka
Zapojení do celorepublikové akce Český den proti rakovině
Ekosoutěže

Primární prevence v jednotlivých předmětech

První stupeň

Primární prevenci v každé třídě má na starosti třídní učitel a vyučující prvouky, přírodovědy, vlastivědy a výchov. Při výuce se využívá různých metod např. výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování. Využívá se i třídnických hodin. Využívají se i informační materiály, časopisy, knihy, internet, speciálně zaměřené videoprogramy.

1. ročník

- osobní bezpečí
- základní zásady mezilidské komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina – bezpečné místo

2. ročník

- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky
- režim dne
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích

3. ročník

- pojmy z oblasti prevence
- sexuální výchova a drogové závislosti
- zdraví a jeho ochrana

- lidé kolem nás, multikulturní výchova
- využívání volného času
- ochrana proti obtěžování cizí osobou

4. ročník

- lidské tělo, odlišnosti mezi pohlavími
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy z oblasti prevence-šikana, násilí, závislost
- vztahy v kolektivu

5. ročník

- domov, rodina, důvěra, vztahy
- návykové a léčivé látky
- vztahy v kolektivu, eliminace nevhodného chování před kamarády
- komunikace
- negativní vliv kouření a alkoholu
- puberta
- nebezpečí při komunikaci s cizími lidmi
- důležitost respektování zákonů a důsledky jejich porušování

V předmětu TV

Využití volného času

- mezilidské vztahy, seberealizace
- hra fair play
- rizikové sportovní aktivity, prevence úrazu
- zdůraznění poslání sportu a tělesné výchovy pro zdravý vývoj mladého člověka

V předmětu Vv:

- využití volného času-jak využívám volný čas
- výtvarné soutěžení v průběhu roku

Druhý stupeň

V předmětu Český jazyk (6.-9.tř.)

- informovat žáky o nebezpečí vyplývající z užívání drog pro člověka, zdůraznit poslání sportu a tělesné výchovy pro zdravý vývoj mladého člověka
- do mluvního cvičení a slohových prací zařadit témata o mezilidských vztazích, drogové závislosti, o pomoci ostatním a o chování ke starším lidem, o kamarádství, o šikaně, o odpovědnosti, o pomoci v nouzi

V předmětu Informatika (6.-9.tř.)

- v rámci výuky internetu vyhledat téma drogy, škodlivost drog
- najít nebezpečí, která mohou vyvstat používáním internetu, kyberšikana
- využívat portálu www.e-bezpeci.cz

V předmětu Občanská výchova, Výchova ke zdraví (6.-9.tř)

- rodina, postavení jedince ve společnosti
- světová náboženství-terorismus
- rovnost a nerovnost lidí
- Listina základních práv a svobod-práva dítěte
- protiprávní jednání (postihy)
- korupční jednání (jak bojovat s korupcí)
- co znamená být občanem České republiky?
- konzumní způsob života
- kamarádství, přátelství
- tělesná a duševní hygiena
- zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy
- nebezpečí drog
- diskriminace, rasismus, xenofobie
- globální problémy lidstva
- extremismus, antisemitismus
- holocaust
- zvládání stresu
- obrana státu, základní úkoly ochrany obyvatelstva, prevence vzniku mimořádných událostí
- komunikace s neznámými lidmi, komunikace prostřednictvím elektronických médií
- sexuální kriminalita, sexuální rizikové chování
- vzájemná pomoc v rizikových situacích
- režim dne, čas na plnění školních povinností, školní docházka
- národ-tolerance k národnostním menšinám

V předmětu Chemie (9.tř.)

- alkoholy (ethanol)- negativní důsledky na organismus
- chemické látky v drobném zboží – drogy, léky

V předmětu Tělesná výchova (6.-9. tř.)

- doping ve sportu
- zdůraznit poslání sportu pro zdravý vývoj mladého člověka
- v průběhu hodin tělesné výchovy motivovat žáky k pohybovým aktivitám, které by měly tvořit nedílnou součást naplně volného času dětí, a tím nepřímou předcházet riziku kouření, používání alkoholických nápojů (nebo dokonce drog), kriminalitě
- při každé vhodné příležitosti připomínat chování v duchu fair play
- poukázat při nástupu na nebezpečí používání podpůrných prostředků s ohledem na zdraví sportovců
- zařazovat do výuky kolektivní sporty – vybíjená, přehazovaná, vyvolávaná, ringo, floorball,
- košíková, fotbal

V předmětu Zeměpis

- náboženská snášenlivost
- soužití ras v jednom státě
- způsob řešení konfliktů mezi národy
- pomoc chudým zemím
- nesnášenlivost
- válečné oblasti ve světě
- tolerance ras
- migrace obyvatelstva-problematika přistěhovalců
- respektování zvyklostí daného národa

V předmětu Přírodopis

- vývoj jedince-osobnost člověka, rozvoj osobnosti člověka
- pandemie – AIDS
- nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus
- spolupráce v otázkách životního prostředí, udržitelného rozvoje

V předmětu Výchova ke zdraví

- zdravé sebevědomí
- umění sebeovládání a sebekontroly
- empatie
- autodestruktivní závislosti
- skryté formy násilí
- vliv reklamy
- jak se cítit bezpečně
- zdravý životný styl

V předmětu Dějepis

- průběžně upozorňovat žáky na nebezpečí s užíváním drog
- ve vyučovacích hodinách vztahujících se k problematice válek, ke kterým vedla náboženská, rasová nebo ideologická nesnášenlivost, zdůraznit důsledky takového počínání pro další generace

V předmětu Anglický jazyk

- průběžně upozorňovat žáky na nebezpečí spojené s užíváním drog
- ve vyučovacích hodinách vztahujících se k reáliím anglicky mluvících zemí zdůraznit rasovou a náboženskou různorodost
- připomenout anglický jazyk v roli jazyka úředního v zemích bývalých britských kolonií

3.Rodiče

- ples Rady rodičů dětem při ZŠ Úsov
- Den dětí
- třídní schůzky

Organizace a struktura prevence

Metodik prevence

Koordinuje aktivity školy v oblasti prevence. Nabízí žákům a učitelům možnost poradit se o problémech, setkává se s žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, komunikaci s ostatními. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Diagnostikuje situaci, navrhuje opatření, vede individuální pohovory s dětmi, informuje o kontaktech na další pomoc. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině, porušování zákona.

Jako metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci.

Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podnět k možné nápravě. Spolupracuje s organizacemi v oblasti primární prevence.

Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Na každé pedagogické radě informuje o aktuální situaci ve škole. Během třídních schůzek je k dispozici rodičům. Svolává členy školního parlamentu a řeší problémy vznesené těmito zástupci tříd.

Třídní učitelé

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, provádějí průběžnou pedagogickou diagnostiku žáků a třídy, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků, využívá třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (telefonické, e-mail). Měl by získat co nejvíce informací o rodinném zázemí žáků.

Vedení školy

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů, zajímá se o problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.

Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodičů a školy. Podporuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence.

Odborná pracoviště a spolupracující organizace

Dům dětí a mládeže Mohelnice

PPP Šumperk, Mohelnice

MěÚ Úsov

MěÚ Mohelnice

Policie ČR – OO Mohelnice

Oblastní kurátoři